

UDC 339.1372:001.8

**Svitlana Kucherenko**

PhD (Economics), Assistant Professor,
Pereyaslav-Khmelnytsky Hryhoriy Skovoroda
State Pedagogical University
32 Sukhomlynsky Str.,
Pereyaslav-Khmelnytsky, 08401, Ukraine
ksvetau@mail.ru

**Liudmyla Levaieva**

PhD (Economics), Assistant Professor,
Pereyaslav-Khmelnytsky Hryhoriy Skovoroda
State Pedagogical University
32 Sukhomlynsky Str.,
Pereyaslav-Khmelnytsky, 08401, Ukraine
luda85@mail.ru

**Olena Semenenko**

Senior Lecturer,
Pereyaslav-Khmelnytsky Hryhoriy Skovoroda
State Pedagogical University
32 Sukhomlynsky Str.,
Pereyaslav-Khmelnytsky, 08401, Ukraine
gazisovna@mail.ru

Methodological approaches to assessment of intersectoral competitiveness

Abstract. The need to find ways of overcoming an economic crisis requires improvement of current methodical instruments for assessment of industry competitiveness. The article suggests a method for the assessment of intersectoral competitiveness based on two integral figures (static and dynamic) and fuzzy inferences presented in the form of a set of linguistic vector estimates. The authors have conducted a comparative analysis within the mentioned instruments and the analytical graphical method of competitiveness assessment. The authors have researched the dynamics of competitiveness of ten Ukraine's industries in 2013-2015 by applying the presented model. A backward analysis of the most critical links and factors influencing industry competitiveness has been conducted. It has been concluded that the presented methodology is more flexible and open for the correction of directions, indices and normative indicators of industry activity.

Keywords: Competitiveness; Intersectoral Competitiveness; Competitiveness Assessment Method for Industry; Static and Dynamic Figures; Methods of Fuzzy Set Theory

JEL Classification: C18; E13; O11; O47

DOI: <https://doi.org/10.21003/ea.V162-09>

Кучеренко С. Ю.

кандидат економічних наук, доцент кафедри політичної економії, Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Григорія Сковороди, Переяслав-Хмельницький, Україна

Леваєва Л. Ю.

кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки, Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Григорія Сковороди, Переяслав-Хмельницький, Україна

Семененко О. Г.

старший викладач кафедри політичної економії, Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Григорія Сковороди, Переяслав-Хмельницький, Україна

Методологічні підходи до оцінки міжгалузевої конкурентоспроможності

Анотація. У статті запропоновано метод оцінки міжгалузевої конкурентоспроможності на основі двох інтегральних показників (статичного та динамічного) і нечіткого висновку, представленого множиною лінгвістичних векторних оцінок. Проведено порівняльний аналіз даної методики з графоаналітичним методом оцінки конкурентоспроможності. Досліджено динаміку конкурентоспроможності десяти галузей економіки України за представленою моделлю з 2013 по 2015 роки.

Ключові слова: конкурентоспроможність; міжгалузева конкурентоспроможність; статичний та динамічний показники; методика оцінки конкурентоспроможності галузі; методи теорії нечітких множин.

Кучеренко С. Ю.

кандидат экономических наук, доцент кафедры политической экономики, Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет им. Григория Сковороды, Переяслав-Хмельницкий, Украина

Леваева Л. Ю.

кандидат экономических наук, доцент кафедры экономики, Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет им. Григория Сковороды, Переяслав-Хмельницкий, Украина

Семененко Е. Г.

старший преподаватель кафедры политической экономики, Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет им. Григория Сковороды, Переяслав-Хмельницкий, Украина

Методологические подходы к оценке межотраслевой конкурентоспособности

Аннотация. В статье предложен метод оценки межотраслевой конкурентоспособности на основе двух интегральных показателей (статического и динамического) и нечеткого вывода, представленного множеством лингвистических векторных оценок. Проведен сравнительный анализ данной методики с графоаналитическим методом оценки конкурентоспособности. Согласно представленной модели исследована динамика конкурентоспособности десяти отраслей экономики Украины за 2013–2015 годы.

Ключевые слова: конкурентоспособность; межотраслевая конкурентоспособность; статический и динамический показатели; методика оценки конкурентоспособности отрасли; методы теории нечетких множеств.

1. Постановка проблеми

У період кризи світової та державної економіки брак коштів вимагає прийняття зважених рішень щодо політики розвитку галузей. Виявлення найбільш дохідних галузей та корегування управлінських рішень, зважаючи на рівень конкурентоздатності різних секторів економіки, дозволяє швидше стабілізувати фінансове положення країни. Звідси постає питання вдосконалення методології оцінки конкурентоспроможності галузей у розрізі міжгалузевої конкуренції.

2. Аналіз останніх досліджень та публікацій

Питаннями оцінки конкурентоспроможності галузей країни займалися Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, Л. Л. Антонюк [1], Н. В. Крилова [2], Т. М. Борисова [3]. Удосконаленню методів оцінки конкурентоспроможностей галузей промисловості присвятили праці В. Ю. Грига, С. І. Лихоліт [4], М. М. Шевченко [5], М. А. Окландер [6], О. А. Беззубченко [7], О. І. Драган [8] та багато інших повідних українських та зарубіжних вчених. Серед вітчизняних та зарубіжних науковців немає одностайності в підходах до оцінки конкурентоспроможності галузі. На вибір або обґрунтування методик впливали: специфіки галузевої діяльності, вид конкурентоспроможності, що вивчався, загальна мета дослідження. Серед найбільш відомих моделей оцінки конкурентоспроможності виділяють: модель «Даймонд» М. Портера (Porter, 2005) [9]; методи на основі теорії конкурентних переваг Х. Ліснера (Liesner, 1958) [10]; графоаналітичні моделі оцінки конкурентоспроможності С. Хілла (Hill, 1998) [11]; моделі оцінки конкурентоспроможності галузі на основі рейтингу товарів Р. Фатхутдінова (Фатхутдинов, 2005) [12]; індексні методи оцінювання, описані в роботах Т. Вайраси та Дж. Тенга (Virasa, Tang, 1998) [13]; метод аналізу рівня конкуренції в галузі А. А. Томпсона молодшого та А. Дж. Стрікланда III (Thomson, Strickland III, 2006) [14] та ін. Провівши аналіз наукових напрацювань, ми відмітили, що в сучасній теорії та практиці відсутня загальноприйнята методологія оцінки конкурентоспроможності галузей, яка має перевагу універсальності.

3. Метою статті є обґрунтування й розробка методологічних положень щодо оцінки конкурентоспроможності галузей України в розрізі міжгалузевої конкуренції.

4. Основні результати дослідження

Криза української економіки потребує проведення досліджень, які виявляють найбільш конкурентні галузі, найбільш прибуткові сфери прикладання капіталів. Через впровадження економічних впливів їх дохідність покращить фінансове положення держави. Міжгалузева конкурентоспроможність – це ефективність роботи окремих галузей країни, що оцінюється показниками міри живучості та динамічності галузі [15, 87], не зважаючи на її розмір та частку в народному господарстві [16, 2].

Запропонована методологія оцінки міжгалузевої конкурентоспроможності складається з наступних кроків.

1. Для обґрунтованих векторів, що оцінюють конкурентоспроможність галузі формується набір показників. Важелі векторних та групових показників розраховано за методологією порівняльного аналізу.

2. Проводиться нормування обраних показників по групах векторів впливу функціями належності 2-х видів: однобічною сигмоїдною функцією належності або структурованою функцією належності на базі трапеції, бічні ребра якої являють собою відповідні боки квазідзвоноподібних функцій

$$f(s_{ij}, a, c) = \frac{1}{1 + e^{-a(s_{ij}-c)}} \quad (1)$$

$$f(s_{ij}, n, m) = \begin{cases} 0,99, & b_1 < s_{ij} < b_2 \\ \frac{1}{1 + \left(\frac{s_{ij} - n}{m}\right)^2} & b_0 \leq s_{ij} \leq b_1 \cup s_{ij} \geq b_2 \\ 0, & s_{ij} < b_0 \end{cases} \quad (2)$$

де

s_{ij} – вхідне значення i -ої величини в j -й групі векторів;

a, c – коефіцієнти функції належності показника;

b_0, b_1, b_2 – значення, що визначають перегини лінії функції належності;

$n = \frac{b_1 + b_2}{2}$ – точка максимуму;

m – коефіцієнт стиснення.

Отримані нормалізовані значення – додатні числа від 0 до 1.

3. Проводиться розрахунок проміжних показників конкурентоспроможності по кожній групі векторів та статичного показника конкурентоспроможності за формулами:

$$M_j = \sum_{i=1}^{m_j} \omega_{ij} f_{ij} \quad M_1 = \sum_{j=1}^n \omega_j K_j \quad (3)$$

$$CK = \sum_{j=1}^n \mu_j M_j \quad (4)$$

де

ω_{ij} – вага i -ої величини в j -й групі векторів;

f_{ij} – нормований показник;

$\mu_j, j = \overline{1, n}$ – вага вектора;

M_j – комплексне значення j вектора.

4. Для розрахунку динамічного показника конкурентоспроможності галузі обчислюється динамічна функція якості конкурентоспроможності:

$$\phi_{ij} = 2 - \frac{S_{ij}(t)}{S_{ij}(t-1)} \quad (5)$$

5. Розраховуються динамічні показники конкурентоспроможності по кожній групі векторів і річний показник

$$DK_j = \sum_{i=1}^n \sum_{l=1}^{m_l} \omega_{ij} \phi_{ij} \quad (6)$$

$$DK^i = \sum_{j=1}^n \mu_j DK_j \quad (7)$$

де

ω_{ij} – ваговий коефіцієнт;

$\mu_j, j = \overline{1, n}$ – вага j -го вектора.

Загальний висновок про рівень конкурентоспроможності галузі враховує динамічний та статичний показники що позиціонує лінгвістичну змінну (терм-множину): «Рівень конкурентоспроможності галузі». Її за методом нечіткого логічного висновку [17] можна задати наступними правилами (табл. 1).

Дана методика дозволяє не тільки порівняти показники діяльності галузей, але й визначити нестабільні або критичні напрями її діяльності. Вона зручна для налаштування та дозволяє вводити нові напрями (вектори), показники та відповідно коригувати їх.

Розглянемо представлену методологію оцінки міжгалузевої конкурентоспроможності на прикладі двох різних за часткою в ВВП та напрямом діяльності галузей: сільського господарства (включно з лісовим та рибним) з одного боку та фармацевтичної галузі з другого боку, оскільки з 2013 по 2015 роки вони єдині мали позитивне сальдо чистого прибутку. Кожна група векторів впливу на конкурентоспроможність представлена відповідними показниками в табл. 2.

А для нормованих даних були обчислені групові коефіцієнти конкурентоспроможності (рис. 1).

Згідно проведеного аналізу, темп зниження показників фінансової конкурентоспроможності за 2013–2015 роки в сільському господарстві набагато більший ніж у

Табл. 1: Правила визначення множини «Рівень конкурентоспроможності галузі»

Tab. 1: Algorithm of determination of the «Level of industry competitiveness» set

		ДК _i - динамічний показник конкурентоспроможності					
		[0;0,2]	[0,21;0,35]	[0,36;0,45]	[0,46;0,55]	[0,56;0,65]	[0,66;1]
СК _i - статичний показник конкурентоспроможності	[0; 0,39]	A1 Конкурентоспроможність дуже низька і перспективи розвитку галузі не оптимістичні	A2 Конкурентоспроможність дуже низька, є перспективи розвитку, якщо спрямувати кошти на проблемні ланки галузевої діяльності	A3 Конкурентоспроможність галузі низька, перспективи розвитку та капіталовкладень в галузь мають невеликі ризики	A4 Конкурентоспроможність низька але існують перспективи розвитку галузі та доходу від капіталовкладень	A5 Конкурентоспроможність низька але додаткові капіталовкладення можуть суттєво покращити ситуацію	A6 Конкурентоспроможність низька але галузь дуже перспективна, особливо при наявності достатнього фінансування
	[0,4; 0,69]	A7 Конкурентоспроможність середня але перспективи розвитку та капіталовкладень в галузь малоймовірні	A8 Конкурентоспроможність достатня але необхідні стабілізуючі дії в окремих напрямках фінансово-економічної діяльності	A9 Конкурентоспроможність достатня, прогнози, що до розвитку та дохідності інвестицій позитивний і, ризик не великий	A10 Конкурентоспроможність середня і інвестиційна складова може стати єдиним порятунком	A11 Конкурентоспроможність достатня і перспективна з точки зору капіталовкладень	A12 Конкурентоспроможність достатня і інвестиції будуть дуже прибутковими
	[0,7; 0,99]	A13 Конкурентоспроможність висока але ймовірні високі ризики інвестування	A14 Конкурентоспроможність висока але високий ризик, що до розвитку та розширення галузевої діяльності	A15 Конкурентоспроможність висока але з низькою дохідністю додаткових капіталовкладень	A16 Конкурентоспроможність висока і перспективи галузі оптимістичні	A17 Конкурентоспроможність висока і перспективи зростання та інвестування найкращі з можливих	A18 Конкурентоспроможність висока і темп росту галузі випереджаючий.

Джерело: Узагальнено авторами за [17]

Source: Generalised by the authors based at [17]

фармацевтичній галузі. Ефективність структури капіталу обох галузей у 2013–2014 роках були на одному рівні. У 2015 році у сільському господарстві це значення порішилося на 9 пунктів через зменшення коефіцієнта забезпечення активів власними оборотними коштами.

Показники вектора ефективності управління капіталом продемонстрували змінний успіх галузей у 2013–2014 роках та значну перевагу в 2015 році сільського господарства через кращі показники рентабельності капіталів. За показниками вектора ефективності використання виробничого потенціалу фармацевтична галузь впевнено наддогнала сільськогосподарське виробництво у 2015 році. За результатами фінансово-економічної діяльності сільське господарство випереджало фармацевтичне виробництво практично по всіх пунктах. Статичні показники міжгалузевої конкурентоспроможності сільського господарства та фармацевтичної галузі дорівнювали: у 2013 році – 0,815 та 0,767; у 2014 році – 0,841 та 0,703; у 2015 році – 0,781 та 0,778 відповідно.

При розрахунку показників динамічної конкурентоспроможності ми відняли 0,5 від вихідного значення, щоб оцінити напрям зростання або спадання та отримали наступні результати. Погіршення показників фінансової стійкості та ліквідності у 2015 році негативно відобразилися на показниках індексів виробництва та умовах торгівлі обох видів промисловості. За три роки покращилася динаміка індикаторів ефективності управління капіталом, особливо у сільському господарстві. Ефективність використання економічного потенціалу та операційної діяльності в галузях була найкращою у 2015 році.

Через зниження обсягів виробництва та рентабельності вектор фінансово-економічної діяльності галузей мав негативний напрям (рис. 2). Динамічний показник конкурентоспроможності сільського господарства 2014–2015 років склав 0,49 (-0,01), а фармацевтичної галузі – 0,44 (-0,6) (2014 до 2013 р.) та 0,49 (-0,01) (2015 до 2014 р.).

Згідно термів лінгвістичної змінної «Рівень міжгалузевої конкурентоспроможності», у 2015 році порівняно з 2014 роком конкурентоспроможність сільського господарства та фармацевтичної промисловості залишалася високою. Проте необхідно вжити стратегічних заходів: у сільському господарстві – покращити показники структури капіталу та ліквідності, у фармацевтичній галузі – збільшити обсяги реалізованої продукції та прибутковості. Таким чином, представлена в дослідженні методика дозволяє побачити найбільш нестабільні ланки фінансово-економічної діяльності галузі й не тільки оцінити рівень конкурентоспроможності, але й визначити вектори оптимізації при розробці конкретних заходів та стратегій розвитку.

Розглянемо результати оцінки міжгалузевої конкурентоспроможності галузей народного господарства країни за 2013–2015 роки. Для порівняння нами було розраховано показники конкурентоспроможності основних галузей промисловості та сільського господарства України за методологією графоаналітичної моделі (табл. 3).

Табл. 2: Групи коефіцієнтів, що характеризують вектори міжгалузевої конкурентоспроможності

Tab. 2: Groups of indices characterising vectors of intersectoral competitiveness

Вектор фінансової конкурентоспроможності	Вектор ефективності управління капіталом	Вектор результативності фінансово-економічної діяльності
- поточна (швидка) ліквідність; - загальна ліквідність (коефіцієнт покриття); - абсолютна ліквідність - коефіцієнт стійкості фінансування; - коефіцієнт маневреності власного капіталу; - коефіцієнт частки в активах дебіторської заборгованості; - коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості.	- коефіцієнт капіталовіддачі не оборот. активів; - коефіцієнт капіталовіддачі основних засобів; - коефіцієнт капіталовіддачі оборотних активів; - коефіцієнт капіталовіддачі власного капіталу; - коефіцієнт рентабельності активів; - коефіцієнт рентабельності власного капіталу; - коефіцієнт рентабельності оборотного капіталу.	- рентабельність основної діяльності, %; - прибутковість %; - індекси виробництва, в % - частка у ВВП %; - питома вага прибуткових підприємств, %; - інтенсивність внутрішньогалузевої торгівлі; - темп приросту прямих іноземних інвестицій, %; - індекс умов торгівлі (ціновий), %; - частка експорту в обсязі продажу, %; - індекс Невена, (RCA), %.
Вектор ефективності структури капіталу	Вектор ефективності виробничого потенціалу та операційної діяльності	
- коефіцієнт фінансової незалежності (автономії); - коефіцієнт фінансової стійкості; - коефіцієнт інвестування; - коефіцієнт забезпечення активів власними оборотними коштами.	- коефіцієнт вибуття; - коефіцієнт зносу; - коефіцієнт технічної придатності; - коефіцієнт рентабельності основних фондів; - коефіцієнт приросту; - темп зростання продуктивності праці, %.	

Джерело: Розроблено авторами

Source: Elaborated by the authors

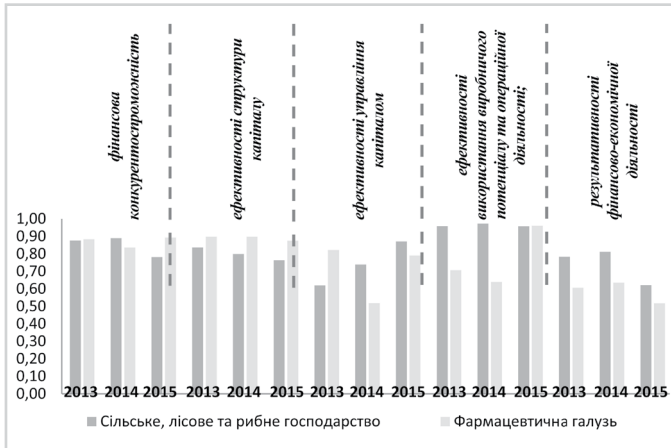


Рис. 1: Оцінка векторів міжгалузевої конкурентоспроможності сільського господарства та фармацевтичної галузі за 2013–2015 роки
Джерело: [18]

Fig. 1: Assessment of intersectoral competitiveness vectors of the agricultural and the pharmaceutical industries in 2013-2015
Source: [18]

Якщо порівняти результати нашого дослідження з результатами оцінки площ багатокутника конкурентоспроможності, то можна виявити деякі розбіжності. У 2014–2015 роках за графічною моделлю найбільш конкурентоздатним було сільське господарство, потім металургійне виробництво та машинобудівельна промисловість.

Згідно нашої методики, в цей період перше місце також посідає сільське господарство, але наступними в рейтингу йдуть легка промисловість і фармацевтична галузі. Такі відмінності пов'язані з тим, що в графоаналітичній моделі практично не враховані норми показників діяльності та специфіка оцінки окремих коефіцієнтів з точки зору ефективності. Тому, на нашу думку, результати оцінювання за нашою методикою є більш надійними та якісними.

5. Висновки

Міжгалузева конкурентоспроможність – це здатність галузей конкурувати між собою та сприймати капітал-

ні вкладення, забезпечуючи їх окупність. Для оцінки рівня міжгалузевої конкурентоспроможності нами запропоновано модель, що полягає в розрахунку статичного та динамічного показників конкурентоспроможності та вибору «неітного» висновку що відповідає терм-множені «Рівень конкурентоспроможності галузі».

На основі запропонованої методології розраховано та проаналізовано конкурентоздатність 10 галузей економіки України за представленою методикою та графоаналітичним методом. На нашу думку, представлена в роботі методологія більш гнучка, відкрита для корегування показників, коефіцієнтів та норм. Зворотний аналіз за показниками робить запропоновану оцінку міжгалузевої конкурентоспроможності більш відкритою та зрозумілою. У подальших дослідженнях планується провести аналіз конкурентоспроможності за представленою методикою галузей інших країн.

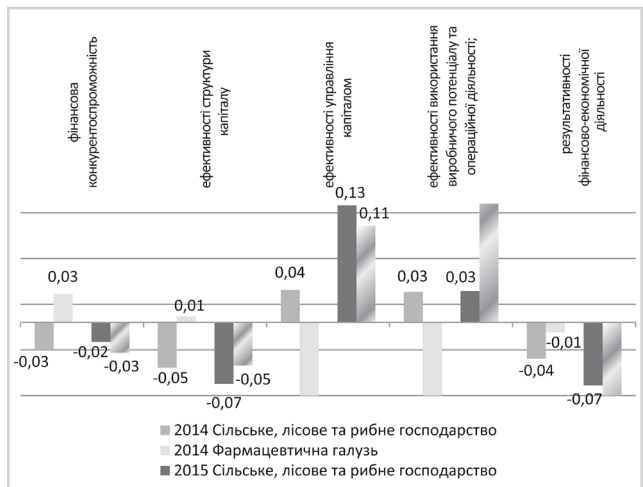


Рис. 2: Показник динамічної конкурентоспроможності сільського господарства та фармацевтичної галузі з 2013 по 2015 роки
Джерело: [18]

Fig. 2: Index of dynamic competitiveness of the agricultural and pharmaceutical industries in 2013-2015
Source: [18]

Табл. 3: Динаміка показників міжгалузевої конкурентоспроможності галузей України за 2013–2015 роки

Tab. 3: Dynamics of indices of intersectoral competitiveness of industries in Ukraine in 2013-2015

Галузі економіки	2014 рік				2015 рік			
	Статичний показник	Динамічний показник	Інтегральний показник	Площа багатокутника конкурентоспроможності	Статичний показник	Динамічний показник	Інтегральний показник	Площа багатокутника конкурентоспроможності
Сільське, лісове та рибне господарства	0,84	0,49	A16	1,29	0,78	0,49	A16	1,24
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	0,57	0,45	A9	0,81	0,51	0,32	A8	0,54
Виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	0,60	0,46	A10	0,87	0,58	0,41	A9	0,87
Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та ін.	0,74	0,48	A16	0,53	0,67	0,51	A10	0,45
Виготовлення виробів з деревини, паперу та поліграфічна діяльність	0,60	0,39	A9	0,51	0,49	0,39	A9	0,43
Виробництво коксу та продуктів нафтопереробки	0,51	0,41	A9	0,53	0,47	0,32	A8	0,50
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	0,43	0,27	A8	0,53	0,26	0,24	A2	0,45
Виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	0,70	0,44	A16	0,56	0,78	0,49	A16	0,62
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів	0,55	0,44	A10	1,11	0,50	0,35	A8	0,91
Машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування	0,58	0,38	A9	1,02	0,52	0,36	A9	0,88

Джерело: [18]

Source: [18]

Література

1. Управління міжнародною конкурентоспроможністю в умовах глобалізації економічного розвитку : монографія у 2 т. / [Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, Л. Л. Антонюк та ін.] ; за заг. ред. Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручника. – К. : КНЕУ, 2006. – 529 с.
2. Крилова Н. В. Методологічні підходи до кількісної оцінки конкурентоспроможності галузі / Н. В. Крилова // Теоретичні та прикладні питання економіки. – 2012. – Випуск 27, Т. 3. – С. 186–196.
3. Борисова Т. М. Конкурентоспроможність галузі: детермінанти формування та сучасні методи оцінювання / Т. М. Борисова // Вісник Хмельницького національного університету. – 2011. – № 6. – Т. 1. – С. 54–60.
4. Грига В. Ю. Сутність та оцінка конкурентоспроможності і галузей промисловості у регіональному контексті / В. Ю. Грига, С. І. Лихолет // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2011. – № 33 (2). – С. 45–51.
5. Шевченко М. М. Методи оцінки конкурентоспроможності галузей промисловості в умовах інтернаціоналізації : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. ек. наук : спец. 08.07.01 «Економіка промисловості» / М. М. Шевченко. – Харків, 2006. – 17 с.
6. Окландер М. А. Формування логістичних систем підприємств : дис...докт. ек. наук : 08.06.01 / М. А. Окландер. – Одеса, 2003. – 393 с.
7. Беззубченко О. А. Оцінка конкурентоспроможності галузей національної економіки в умовах глобалізації / О. А. Беззубченко // Економічний простір. – 2009. – № 21. – С. 85–93.
8. Драган О. І. Управління конкурентоспроможністю підприємств: теоретичні аспекти. Монографія / О. І. Драган. – К. : ДАККІМ, 2006. – 160 с.
9. Портер М. Конкурентна стратегія. Методика аналізу отрасли і конкурентів : [пер. с англ.] / М. Портер. – М. : Альпіна Бизнес Букс, 2005. – 328 с.
10. Liesner H. The European common market and British industry. / H. Liesner // Economic Journal. – 1958. – № 68. – P. 302–306. doi: <https://doi.org/10.2307/2227597>
11. Hill C. W. L., Jones G. R. Strategic management. – Boston : Houghton Mifflin Company, 1998. – 1006 p.
12. Фатхутдинов Р. А. Управление конкурентоспособностью организации. – [2-е изд.] / Р. А. Фатхутдинов. – М. : Изд-во Эксмо, 2005. – 544 с.
13. Thanapol Virasa, John C.S. Tang. The Role of Technology in International Trade: A Conceptual Model for Developing Countries [Electronic resource]. / Virasa Thanapol, C.S. John // The Journal of High Technology Management Research. – 1998 – vol. 9, Issue 2, P. 195–205. – Access mode : <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1047831098900049>
14. Стратегический менеджмент. Концепции и ситуации для анализа / А. А. Томпсон-мл., А. Дж. Стрикленд III. – [12-е изд., пер. с англ.] – М. : Вильямс, 2006. – 928 с.
15. Єлець О. П. Сутність конкуренції та конкурентоспроможності підприємства / О. П. Єлець, Є. В. Богдан // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2014. – Випуск 7. – С. 82–91.
16. Почтарук І. С. Організаційно-економічне забезпечення конкурентоспроможності вугільної промисловості регіону : дис...к. е. наук : 08.00.05 / І. С. Почтарук. – Львів, 2016. – 199 с.
17. Андрейчиков А. В. Анализ, синтез, планирование решений в экономике / А. В. Андрейчиков, О. Н. Андрейчикова. – М. : Финансы и статистика, 2000. – 368 с.
18. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт. – 2016. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>

Стаття надійшла до редакції 1.10.2016

References

1. Lukianenko, D. H., Poruchnyk, A. M., Antoniuk, L. L. et al. (2006). Managing international competitiveness under conditions of globalization of economic development. Monograph. Kyiv: KNEU (in Ukr.).
2. Krylova, N. V. (2012). Methodological approaches to quantitative assessment of industry competitiveness. *Teoretychni ta prykladni pytannia ekonomiky (Theoretical and Applied Matters of Economics)*, 27(3), 186-196 (in Ukr.).
3. Borysova, T. M. (2011). Industry competitiveness: determinants of formation and modern assessment methods. *Visnyk Hmelnytskogo natsionalnoho universytetu (Herald of Khmelnytsky National University)*, 6(1), 54-60. (in Ukr.).
4. Hryha, V. Yu., & Lykhollet, S. I. (2011). Essence and assessment of competitiveness and industries in the regional context. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskogo universytetu (Herald of Uzhhorod University)*, 33(2), 45-51. (in Ukr.).
5. Shevchenko, M. M. (2006). *Methods of competitiveness evaluation for industries in terms of internationalization*. Kharkiv: National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute» (in Ukr.).
6. Oklander, M. A. (2003). *Formation of the Logistic System's in Enterprises*. Odessa: Odessa State Economics University (in Ukr.).
7. Bezzubchenko, O. A. (2009). Assessment of competitiveness of national economy industries under globalization conditions. *Ekonomichnyi prostir. (Economic Scope)*, 21, 85-93 (in Ukr.).
8. Drahan, O. I. (2006). *Managing competitiveness of enterprises: theoretical aspects*. Kyiv: DAKKIM (in Ukr.).
9. Porter, M. (2005). *Competitive strategy: techniques for analyzing industries and competitors*. Moscow: Alpina Biznes Buks (in Russ.).
10. Liesner, H. (1958). The European common market and British industry. *Economic Journal*, 68(270), 302-316. doi: <https://doi.org/10.2307/2227597>
11. Hill, C. W. L., & Jones, G. R. (1998). *Strategic management*. Boston: Houghton Mifflin Company.
12. Fathutdinov, R. A. (2005). *Management of organization competitiveness*. Moscow: Eksmo (in Russ.).
13. Virasa T., Tang C. S. J. (1998). The Role of Technology in International Trade: A Conceptual Model for Developing Countries. *The Journal of High Technology Management Research*, 9(2), 195-205. Retrieved from <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1047831098900049>
14. Arthur, A., Thompson, Jr., & Strickland III, A. J. (2006). *Strategic management: concepts and cases*. Moscow: Vilyams (in Russ.).
15. Yelets, O. P., & Bohdan, Ye. V. (2014). Essence of competition and competitiveness of an enterprise, *Ekonomichnyi visnyk Zaporizkoi derzhavnoi inzhenernoi akademii (The Economic Herald of Zaporizhzhia State Engineering Academy)* 7, 82-91 (in Ukr.).
16. Pochtaruk, I. S. (2016). *Organizational-economic maintenance of coal industry competitiveness in the Western region of Ukraine*. Lviv: Institute of Regional Research named after M. I. Dolishnyi of the NAS of Ukraine (in Ukr.).
17. Andreichikov, A. V., Andreichikova, O. N. (2000). *Analysis, synthesis, and planning solutions in the economy*. Moscow: Finansy i statistika (in Russ.).
18. State Statistics Service of Ukraine (2016). *Official web-site*. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua> (in Ukr.)

Received 1.10.2016

Index Copernicus засвідчив високий науковий рівень журналу «Економічний часопис-XXI»

«Економічний часопис-XXI» пройшов процес оцінки в Index Copernicus International за 2014 рік
(http://journals.indexcopernicus.com/Economic+Annals-XXI,p2587,3.html?utm_source=SARE&utm_medium=email&utm_campaign=ICI+Journals+Master+List+2014)

За результатами експертного висновку, імпаکت-фактор «Економічного часопису-XXI»:

Index Copernicus Value: 76,81 (Standardized Value: 7,38)

Це свідчить про високу наукову цінність нашого видання.

Наразі «ЕЧ-XXI» зареєстровано у 8 провідних міжнародних наукометричних баз.

Пропонуємо науковцям публікувати свої статті у визнаному міжнародною науковою спільнотою українському фаховому журналі «Економічний часопис-XXI».

Редакція ЕЧ-XXI